

iki yıl geçmedikçe gerçek gider yöntemine dönemezler. Yine götürü gider yöntemi taşınmaz malların tümü için yapılır.

İkincisi, gerçek gider yöntemi olup, brüt kira gelirinden mülk sahibi tarafından gayrimenkul için ödenen aydınlatma, ısıtma, su ve asansör giderleri, idare giderleri, sigorta giderleri, bakım-onarım giderleri ile sahibi buldukları konutları kiraya verenlerin kira ile oturdukları konutların kira bedelini gerçek gider olarak düşebiliyor. Ayrıca, konut olarak kiraya verilen bir adet gayrimenkulün iktisap yılından itibaren 5 yıl süre ile iktisap bedelinin yüzde 5'i indirim konusu yapılabiliyor. İşyeri kira gelirleri için yıl içerisinde ödenen yüzde 20 stopaj, yıllık beyan üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilebiliyor, hatta vergi iadesi bile çıkabiliyor.

MEVZUAT ÇOK KARMAŞIK

Tamamı yasalar çerçevesinde olan yukarıdaki avantajları veya imkânları çoğaltmak veya bunları detaylandırmak mümkün. Ancak, bu köşede konunun ana hatlarını vermeye çalışıyoruz. Vergi kanunlarımız çok karışık, çeşitli ve sürekli değişikliğe uğradığından, bırakınız vergi mükelleflerini, vergi danışmanlarının bile mevzuatın tamamını günü gününe doğru ve hatasız takip etmesi çok zor oluyor. Bu yöndeki uygulamalar, vergi mevzuatının karmaşık ve içinden çıkılmaz hale gelmesinde büyük rol oynuyor. Konumuz kapsamında, "vergiden kaçınma" olarak yukarıda sıraladığımız birkaç konuyu okurların dikkatine sunmak için örneklerle detaylandırmak gerekiyor.

ARTIK YENİ BİR DÜNYA VAR

Devlete ödenen verginin vatandaşa yol, su ve elektrik olarak geri döneceği söylemi yıllardır dile getiriliyor. Doğru olanı da budur ancak, uygulamada yol, su ve elektriğin bedeli vatandaşın alınmaya devam ediyor. Maliyenin artık yeni bir slogan bulması gerekiyor. Ödediğimiz vergiler Hazine'de toplanıyor, öncelikle kamu hizmetlerinin karşılanmasında kaynak olarak kullanılıyor. Kalanı daha sonra, yatırım ve sosyal harcamalar olarak vatandaşın geri dönmesi gerekiyor. Diğer bir ifade ile yıllarca sloganlaşan yol, su ve elektrik olarak geri dönmesi gerekiyor. İşte asıl sorun burada, yani bu slogan bugün için ne kadar doğru, ne kadar gerçekçi ve adil?

Bir okurdan aldığım e-postada, "Yıllarca bize, ödenecek vergi-

nin yol, su ve elektrik olarak geri döneceği söylenmiş ancak, yıllar sonra yolların paralı olacağı söylenmemiştir" diye sitem etmişti. Aslında bu yorum, vergi bilincine/direncine karşı çok yaygın karşılaştığımız vatandaşın haklı bir tepkisidir.

Artık bozuk, taşlı, çamurlu yollar yok, duble otobanlar var. Çeşmelerinden suyunu içtiğimiz mahalle çeşmeleri yok, köylerdeki evlerde bile şebeke suyu var. Doğal enerji ve gaz lambaları yok, modern enerji sistemleri var. Dolayısıyla, tüm bu gelişmelerin ve hizmetlerin de bir maliyeti var.

Ancak eskiden her şeyde vergi yoktu. Oysa şimdi, soluduğumuz hava hariç tükettiğimiz her şeyde bir vergi var. KDV, ÖTV, ÖİV, MTV, EV, GV, KV... Bu harfler bize ne anlatır? Harcadığımız her şeyden, kazandığımız gelirden, yediğimiz ekmekten, içtiğimiz sudan kesilen vergileri ifade ediyor. Yıllar önce çevre temizlik

vergisi konulduğunda, rahmetli Şükrü Kızılot Hoca demişti ki, "İleride hava temizlik vergisi de gelirse hiç şaşırmayın..."

Dünyadaki globalleşme ve gelişmelere paralel, modern vergi sistemlerini uygulayan ülkelerin daha az sorun yaşadığı görülüyor. Ülkemizde de birçok vergi kanununda günün koşullarına uygun değişiklikler yapılarak, pratikte vergi bilinci seviyesinin artırılması ile vergi tahsilatı "verginin barışı" gibi aflara gerek kalmadan sağlanmalıdır.

ÖNCE SORUN ÇÖZÜLMELİ

Ülkemizin çok önemli problemlerinden biri vergidir. Vergi mükelleflerinin bir kısmı vergiden kaçınma veya kaçırma eğilimindedir. Bunun birçok nedeni var, ancak üç önemli görüş çok yaygın. Şöyle ki...

- Ödenen vergilerin amacına uygun kullanılmadığı, kamuda israfın önüne geçilemediği,
- Vergide adaletin henüz tesis edilmediği, vergi aflarının gündemden düşmediği,
- Gelir üzerinden alınan vergiler yerine harcama üzerinden alınan vergilere ağırlık verildiği.

Ülkemizde başta yol, su ve elektrik olmak üzere birçok mal veya hizmetin vatandaşın sunulması özelleştirilmiş durumda. Hal böyle iken bu hizmetlerden halen vergi alınması bile düşündürücüdür. Kaldı ki, vatandaşın ödediği vergilerin karşılığı olarak bu hizmetlerin karşılıksız olmasını beklemekte. Modern ve kalkınmış devletlerin de yapması gereken budur.

Vergi genelde sevilen bir konu değil. Ancak, önemli gelir kaynakları olmayan ülkelerin ayakta kalması, gelişmesi ve büyü-

